



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO .411.007.02.2015
I/15/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	I/15/006 – Utrzymywanie psów służbowych w jednostkach organizacyjnych Policji, Służby Więziennej oraz Wojska Polskiego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Marcin Adamczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 95162 z dnia 18 maja 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Wojskowy Ośrodek Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy (dalej „WOMP”), ul. Gdańska 147, 85-915 Bydgoszcz
Kierownik jednostki kontrolowanej	płk lek. Mirosław Siemiątkowski, Komendant W okresie od 20 kwietnia 2009 r. do 31 stycznia 2014 r. komendantem WOMP był płk lek. Jerzy Chmielewski. W okresie od 1 lutego 2014 r. do 5 maja 2014 r. czasowo pełniącym obowiązki komendanta był ppłk lek. Zenon Staryszak. (dowód: akta kontroli str. 419)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie w latach 2010-2015 (I kw.).

Podstawą pozytywnej oceny były działania WOMP podejmowane w celu zapewnienia psom służbowym, znajdującym się w jednostkach i instytucjach wojskowych, odpowiednich warunków bytowania. W ocenie NIK, prawidłowo sprawowany był nadzór przez wojskowych lekarzy weterynarii², nad gospodarką psami służbowymi, w tym warunkami utrzymania psów służbowych. Psom służbowym zapewniono również odpowiednią opiekę lekarsko - weterynaryjną.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i funkcjonowanie opieki lekarsko weterynaryjnej psów służbowych

Opis stanu
faktycznego

1. Do zadań WOMP w zakresie realizacji zadań Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej należał m. in.: nadzór sanitarno-weterynaryjny, a także planowanie i organizowanie opieki weterynaryjnej nad zwierzętami oraz realizowanie profilaktyki i leczenia weterynaryjnego. W strukturach WOMP wyodrębniono Zespół Nadzoru Weterynaryjnego i Profilaktyki weterynaryjnej wraz z Gabinetem Weterynaryjnym.

Kierownik Gabinetu Weterynaryjnego, w Zespole Nadzoru Weterynaryjnego i Profilaktyki Weterynaryjnej WOMP podlegał bezpośrednio Zastępcy Komendanta WOMP. Do zadań Kierownika Gabinetu należało m. in.: realizowanie przedsięwzięć

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Wojskowych inspektorów weterynaryjnych.

z zakresu profilaktyki i leczenia weterynaryjnego zwierząt służbowych; prowadzenie nadzoru nad warunkami utrzymania, wykorzystania, żywienia i dobrostanem psów służbowych w jednostkach i instytucjach wojskowych; szkolenie przewodników psów służbowych w zakresie opieki, pielęgnacji, żywienia oraz utrzymania zapewniającego dobrostan psów.

(dowód: akta kontroli str. 4-19)

W kontrolowanym okresie, na obszarze działania WOMP³, zabezpieczeniem weterynaryjnym objęte były następujące jednostki i instytucje wojskowe posiadające psy służbowe: JW. 4228 Kraków Skład Regny, Wydział Żandarmerii Wojskowej w Poznaniu i Olesznie, JW. 3293 Powidz i JW. 1156 Poznań- Krzesiny. Posiadały one na stanie⁴ łącznie 19 psów służbowych. Najwięcej psów służbowych (osiem) posiadała JW. 1156 Poznań-Krzesiny.

(dowód: akta kontroli str. 20-22,)

Główne cele działalności rocznej WOMP określał „Plan zasadniczych przedsięwzięć Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej” zawierający podstawowe kierunki do działalności WOMP, do którego należało m. in. utrzymanie dobrostanu zwierząt służbowych wykorzystywanych w Siłach Zbrojnych RP. W ramach nadzoru nad zwierzętami służbowymi (psami) przewidziano: przeprowadzanie badań okresowych zwierząt służbowych, nadzór nad warunkami utrzymania, żywienia i stanem zdrowia psów służbowych w jednostkach wojskowych, wykonywanie szczepień ochronnych, zwalczanie ekto- i endopasożytów u psów służbowych, analizy obsady etatowej psów służbowych oraz organizacji szczepień profilaktycznych zwierząt etatowych; zebranie i opracowanie potrzeb w zakresie uzupełnienia i szkolenia przewodników i tresury psów służbowych RP.

(dowód: akta kontroli str. 42-49, 55-61, 67-74, 83-89)

2. Zgodnie z „Instrukcją o gospodarce psami służbowymi w Siłach Zbrojnych RP”⁵ (dalej „Instrukcja”) wojskowi lekarze weterynarii przeprowadzali okresowe badania lekarsko-weterynaryjne psów służbowych, których wyniki odnotowywano w karcie badania lekarsko-weterynaryjnego psa służbowego (określając jego stan zdrowia i kategorię przydatności do służby).

(dowód: akta kontroli str. 272-389)

Według meldunków rocznych WOMP, w 2011 r. 18 psów służbowych zostało objętych szczepieniami ochronnymi, profilaktyką i leczeniem⁶. W kolejnych latach opieką lekarsko – weterynaryjną objęto: w 2012 r. – 16 psów, w 2013 r. – 15 psów, w 2014 r. – 17 psów, a w 2015 – 19 psów.

(dowód: akta kontroli str. 62, 75, 92, 181-182)

Szczegółowe informacje o przebiegu leczenia psów służbowych odnotowywano w Książce leczonych zwierząt. Z okresowych badań lekarsko weterynaryjnych psa służbowego sporządzano kartę badań⁷. Zawierała ona: datę badania, nazwę i rasę psa oraz jego nr ewidencyjny i nr czipa; dane jednostki lub instytucji wojskowej; wyniki badań ogólnych (stan odżywienia, stan utrzymania, węzły chłonne, błony śluzowe i temperaturę ciała) oraz wyniki badań szczegółowych (powłoki ciała, układu oddechowego, układu krążenia, układu pokarmowego, aparatu ruchu), a także informacje o wykonanych zabiegach.

³ obejmuje województwa: kujawsko-pomorskie, łódzkie i wielkopolskie oraz powiat drawski.

⁴ Na dzień 27 maja 2015 r.

⁵ wprowadzona decyzją nr 623/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 grudnia 2007 r.

⁶ średni koszt leczenia i profilaktyki psa służbowego przez wojskową służbę weterynaryjną wynosił od 2011 r. - 300 zł.

⁷ Według wzoru określonego w Katalogu formularzy Służby Zdrowia.

(dowód: akta kontroli str. 213-371)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wykonywanie nadzoru weterynaryjnego oraz kontroli nad realizacją zadań związanych z gospodarką psami służbowymi

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z Instrukcją, wojskowi inspektorzy weterynaryjni WOMP przeprowadzali kontrole warunków utrzymania i wykorzystywania psów. Z kontroli tych sporządzane były protokoły⁸, które zawierały informacje o stanie ewidencji psów, prawidłowości zapisów w książce ewidencji i dowodach tożsamości psów oraz zgodności stanu ewidencyjnego ze stanem faktycznym; ogólnym stanie zdrowia zwierząt; stanie pielęgnacji psów służbowych oraz wyposażenia w przedmioty do pielęgnacji; stanie pomieszczeń dla psów, warunkach zdrowotnych, stanie wyposażenia pomieszczeń; stanie odżywiania psów, stosowanych należnościach żywnościowych; warunkach żywienia, stanie zapasów karmy, jej jakości i warunkach przechowywania; warunkach pracy psów służbowych, wyposażeniu w ekwipunek.

(dowód: akta kontroli str. 413-418)

W jednostkach wojskowych znajdujących się na obszarze działania WOMP⁹, przeprowadzonych zostało łącznie osiem kontroli warunków utrzymania i wykorzystywania psów. W trakcie kontroli sprawdzano stan ewidencji psów (prawidłowość zapisów w książce ewidencji i dowodach tożsamości psów oraz zgodność stanu ewidencyjnego ze stanem faktycznym); ogólny stan zdrowia zwierząt; stan pielęgnacji psów służbowych oraz stan wyposażenia w przedmioty do pielęgnacji; stan pomieszczeń dla psów, warunki zdrowotne, stan wyposażenia pomieszczeń; stan odżywiania psów (warunki żywienia, stan zapasów karmy, jej jakość i warunki przechowywania); warunki pracy psów służbowych, wyposażenie w ekwipunek oraz realizację procesu doskonalenia psa w jednostce. Protokoły z kontroli zawierały m. in.: opis stwierdzonych niezgodności, wnioski, wydane zalecenia oraz terminy ich wykonania.

(dowód: akta kontroli str. 413-418)

Szczegółowe informacje dot. kontroli stanu zdrowia i utrzymania psów służbowych znajdujących się na stanie poszczególnych jednostek wojskowych oraz zakresu przeprowadzonych badań, leczenia i profilaktyki psów służbowych, zawierały także miesięczne i roczne sprawozdania WOMP (przesyłane do Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia). Meldunki te zawierały także dane dotyczące brakowania psów służbowych, padnięć psów i przyczynach zgonu; potrzebach uzupełnienia stanów etatowych w bieżącym roku, a także potrzebach doszkolenia na rok następny

(dowód: akta kontroli str. 102-180)

3. Wycofywanie psów ze służby

W latach 2010-2015 (do 31 marca) jednostki i instytucje wojskowe objęte nadzorem weterynaryjnym WOMP wycofały ze służby łącznie 15 psów służbowych, w tym trzy na skutek nagłego zgonu. W przypadku padnięcia psa wykonywano jego autopsję. Wyniki autopsji trzech psów wskazywały, iż przyczyną zgonów była „niewydolność

⁸ Wzór protokołu (druk MON-ZDR-wet/13) określa Katalog Formularzy Służby Zdrowia.

⁹ w latach 2013-2015 (do 31 marca) kontrolami objęto dwie jednostki wojskowe: w województwie wielkopolskim, które posiadały razem 10 psów.

krażeniowo-oddechowa powstała wskutek ostrego rozszerzenia żołądka ze skrętem i przemieszczeniem śledziony”.

Przyczynami wycofania ze służby pozostałych 12 psów były postępujące zmiany starcze oraz zmiany chorobowe (osiem z tych psów zostało przekazanych przewodnikowi psa, bądź innemu żołnierzowi). Przekazanie psów poza jednostkę następowało po sporządzeniu tzw. „Protokołu wybrakowania psa służbowego”, który zatwierdzał Komendant jednostki wojskowej. W trzech przypadkach przyczynami brakowania psów ze służby były padnięcia.

Wybrakowania psów dokonywała komisja powoływana przez dowódcę jednostki wojskowej, w skład której wchodził m. in. wojskowy lekarz weterynarii WOMP. Protokoły te zawierały orzeczenie lekarsko-weterynaryjne, w tym opis oraz wniosek dotyczący sposobu przekazania psa poza wojsko. Zgodnie z pkt. 80 Instrukcji, Protokół komisyjnego wybrakowania psa służbowego przesyłano do wiadomości WOMP.

(dowód: akta kontroli str. 412-413, 444-461)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Poznań, dnia 16 lipca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Marcin Adamczyk
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
Podpis

.....
podpis